

2009.04.23. 11:05

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba ielā 11, Rīgā, LV-1811

e-pasts: saeima@saeima.lv

Tālrunis: 6 708 7111 • Fakss: 6 708 7100

Latvijas Republikas
Labklājības ministram
Uldim Augulim2009. gada 23. aprīlī
Nr. 8/2-2-43(9/09)

DEPUTĀTU JAUTĀJUMS

Nr. 150 /J9

DEPUTĀTU JAUTĀJUMS

Par darba periodiem un tam pielīdzinātajiem periodiem, kas ir uzkrāti ārpus Latvijas līdz 1995.gadam, iekļaušanu apdrošināšanas stāžā un attiecīgā normatīvā akta pamatotību.

1. 16.aprīlī Valsts sekretāru sanāksmē ir apstiprināts Jūsu ministrijā izstrādātais likumprojekts „Grozījumi likumā „Par valsts pensijām”” (VSS-619).

Likumprojekta anotācijā, cita starpā, ir teikts, ka normatīvā akta mērķis ir divu starptautisko dokumentu, Eiropas Komisijas 2009.gada 29.janvāra formālajā paziņojumā pārkāpuma procedūras lietā Nr.2008/4619 un Eiropas Cilvēktiesību tiesas sprieduma lietā 55707/00 iekļauto prasību izpilde.

Pirmajā dokumentā no Latvijas tiek pieprasīts pārtraukt Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalstīs dzīvojošo vecuma un invaliditātes pensijas saņēmēju diskrimināciju salīdzinājumā ar personām, kas dzīvo Latvijas teritorijā, jo pirmā personu kategorija saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 41.punkta esošo redakciju nesaņem, bet otrā – saņem speciālu piemaksu pensijai.

Otrajā dokumentā, pēc anotācijas autoru domām, ir teikts, ka likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1.punkts nepamatoti paredz atšķirīgu attieksmi pret Latvijas pilsoņiem un personām, kurām nav Latvijas pilsonības. Patiesībā dokumenta būtība ir tāda, ka salīdzinājumā ar Latvijas pilsoņiem ir konstatēta to personu diskriminācija, kurām ir Latvijas nepilsoņa statuss (nevis visu to personu, kurām nav Latvijas pilsonības). Minētais likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1.punkts attiecas uz to darba periodu un tam pielīdzināto periodu iekļaušanu apdrošināšanas stāžā, kas ir uzkrāti ārpus Latvijas līdz 1991.gadam.

Pirmajā gadījumā likumprojekts paredz paplašināt diskriminējamo personu tiesības līdz līmenim, kuru bauda nediskriminētais vairākums. Otrajā gadījumā gluži otrādi – vairākumam tiek atņemtas tās tiesības, kuras nebauda diskriminētais mazākums.

SAŅEMTS
Labklājības ministrijā

23-04-2009

Nr. 150
Freidenfelde

SAEIMAS KANCELEJA

23-04-2009

Pikst. 90

- Paskaidrojiet, kāpēc valdības reakcija uz diviem diskrimināciju konstatējošiem starptautiskajiem dokumentiem, ir pilnīgi pretēja? Atbildot uz šo jautājumu mēs lūdzam Jūs neatsaukties uz atbilstošiem Ministru kabineta sēdes (kura kā zināms bija slēgta) protokoliem, bet gan paust Jūsu, par likumprojektu un tā pieņemšanas sekām atbildīgās, ministrijas viedokli.
- Lūdzam minēt Jums zināmos piemērus no starptautiskās prakses, kad valdības būtu risinājušas jautājumu par mazākuma diskriminācijas novēršanu, atņemot vairākumam tās tiesības, kuras nebauda mazākums.

2. Likumprojekts ir konstruēts tādā veidā, ka tam var tikt piešķirts atpakaļejošs spēks. Tas nozīmē, ka pēc šī likumprojekta pieņemšanas var tikt samazināta pensija daļai to personu, kurām tā ir piešķirta līdz grozījumu spēkā stāšanās brīdim. Savukārt no anotācijā norādītajiem finansiālajiem aprēķiniem izriet, ka šim likumam nav atpakaļejoša spēka.

- Kāds ir Jūsu, kā Labklājības ministra viedoklis, par to, vai šim likumam ir vai nav atpakaļejošs spēks?

3. Likumprojekta anotācijā ir norādīts, ka jautājums par ārpus Latvijas teritorijas uzkrāto darba stāžu tiks risināts ar starpvalstu līgumu palīdzību. Konkrēti ir pieminēti ratificētie, bet vēl spēkā neesošie līgumi ar Baltkrieviju un Krieviju.

Attiecībā uz līgumu ar Krieviju, savā iepriekšējā atbildē uz frakcijas PCTVL deputātu jautājumu, Jūs norādījāt, ka no 31.marta līdz 1.aprīlim notiks abu pušu ekspertu tikšanās, tomēr nekāda informācija par šo tikšanos un tās rezultātiem atklātībā nenonāca.

- Vai tas nozīmē, ka tikšanās ir bijusi bez rezultātiem, vai tā kaut kādu iemeslu dēļ nav notikusi vispār? Jebkurā gadījumā, lūdzam norādīt nākamās ieplānotās starpvalstu ekspertu tikšanās datumu, detalizētu sarunu tematiku un galvenās domstarpības pušu starpā?
- Pamatojiet, lūdzu, kāpēc par sarunu rezultātiem, no kuriem ir atkarīga vairāku desmitu tūkstošu Latvijas iedzīvotāju labklājība netiek informēta sabiedrība un kādas pozitīvas pārmaiņas no Jūsu ministrijas ir gaidāmas attiecībā uz sabiedrības informēšanu?
- Lūdzam mūs informēt arī par to kā norit pārrunas ar Baltkrievijas Republiku?
- Tiek paredzēts, ka augstākminētais likumprojekts stāsies spēkā 2010. gada 1.janvārī. Vai tas nozīmē, ka abi līgumi (ar Baltkrieviju un Krieviju) stāsies spēkā pirms šī datuma?

4. Pārejas noteikumu 41.punkta jaunajā redakcijā ir parādīties termiņš, kura laikā valdība plāno maksāt piemaksas pie pensijām - līdz 2011.gada 31.decembrim. Līdz šim šai normai bija beztermiņa raksturs.

- Paskaidrojiet, kāds sakars šim jaunievedumam ir ar Eiropas Komisijas 2009.gada 29.janvāra formālo paziņojumu pārkāpuma procedūras lietā Nr.2008/4619, ar kādiem sociālajiem partneriem, sabiedriskajām organizācijām šajā sakarā ir notikušas konsultācijas un kāpēc šis jaunievedums nekādi nav komentēts anotācijā?

5. Likumprojektā kopumā ir ievērots anotācijā deklarētais princips, kas paredz atņemt Latvijas pilsoņiem tās tiesības, kuras pašreiz nebauda Latvijas nepilsoņi. Konkrēti, Latvijas pilsoņiem (mēs ceram, ka tikai tiem, kuriem pensija ir piešķirta līdz šī likuma spēkā stāšanās brīdim) pilnībā tiek atņemts tas darba stāžs, kas uzkrāts 9 no 15 bijušajām PSRS republikām līdz 1991.gada 1.janvārim

Bez tam pilsoņiem tiek atņemti sekojoši darba periodiem pielīdzinātie periodi, kuri netiek ieskaitīti nepilsoņiem.

1) dienests ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs (3.apakšpunkts);

2) individuālais darbs(6.apakšpunkts);

3) laiks, kad kopts I grupas invalīds vai bērns invalīds līdz 16 gadu vecumam, kā arī cilvēks, kas sasniedzis 80 gadu vecumu (7.apakšpunkts);

4) laiks, kad māte audzinājusi bērnu līdz 8 gadu vecumam (8.apakšpunkts);

5) algots darbs reliģiskajās organizācijās (9.apakšpunkts);

6) nodarbinātība kolhoza biedra statusā no 16 gadu vecuma (12.apakšpunkts).

- Ar ko, Jūsaprāt, atšķiras laiks, kad kopts I grupas invalīds vai bērns invalīds līdz 16 gadu vecumam, kā arī cilvēks, kas sasniedzis 80 gadu vecumu vai laiks, kad māte audzinājusi bērnu līdz 8 gadu vecumam Ukrainas teritorijā (ar kuru Latvijai ir atbilstošs līgums), no tāda paša laika Azerbaidžānas teritorijā (ar kuru pat netiek plānots šādu līgumu slēgt)?
- Vai Jums nešķiet, ka līgumi ar vairākumu to bijušo PSRS republiku, kurās iedzīvotāji pieder pie kristīgajām konfesijām un līgumu neesamība ar valstīm, kuru iedzīvotāji tradicionāli ir musulmaņi, var novest pie netiešas, uz reliģiskās pārliecības pamata balstītas, Latvijas pilsoņu diskriminācijas?

6. Tiesības uz tādiem periodiem kā mācību laiks augstākajās mācību iestādēs, kā arī citās mācību iestādēs pēc vidējās izglītības iegūšanas, bet ne vairāk par pieciem gadiem attiecībā uz specialitātēm, kurās izglītības iegūšanai bija noteikti ne vairāk kā pieci gadi, un ne vairāk par sešiem gadiem attiecībā uz specialitātēm, kurās izglītības iegūšanai bija noteikti vairāk nekā pieci gadi (4.apakšpunkts), kā arī mācību laiks aspirantūras dienas nodaļā, bet ne vairāk par trim gadiem, pēcdiploma izglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas laiks (5.apakšpunkts) pašreiz izmanto, gan Latvijas pilsoņi, gan Latvijas nepilsoņi, neatkarīgi no mācību vietas.

- Lūdzu, pamatojiet, kāpēc Jūs plānojat atņemt šīs tiesības gan vieniem, gan otriem un kādā veidā šī vēlme ir saistīta ar diskriminācijas novēršanu?

7. Tiesības uz militārajā dienestā pavadītā laika iekļaušanu pensija stāžā (2.apakšpunkts), no vienas puses tiek piedāvāts nedaudz paplašināt, no otras- būtiski sašaurināt. Sašaurinājums ir saistīts ar to, ka ja agrāk Latvijas pilsoņiem tika ieskaitīts arī dienests ārpus Latvijas (piemēram, Varšavas bloka valstīs vai Afganistānā), tad tagad tiek plānots ieskaitīt tikai dienesta laiku PSRS teritorijā.

- Paskaidrojiet kādā veidā šis priekšlikums ir saistīts ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā „Andrejeva pret Latviju”? Paskaidrojiet, lūdzu, kādā veidā persona, kura pretendē uz pensiju, var ar dokumentiem pierādīt, kur konkrēti atradās kara daļa?

8. Likumprojektā tiek piedāvāts grozīt arī Pārejas noteikumu 2.punktu, kam nav nekāda sakara ne ar augstāk apspriestajiem jautājumiem, ne ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā „Andrejeva pret Latviju”. Tiek piedāvāts apdrošināšanas stāžā iekļaut tikai tos 2. punktā minētos periodus, kuri laika posmā no 1991. gada līdz 1995. gadam uzkrāti tikai un vienīgi Latvijas teritorijā.

- Paskaidrojiet, lūdzu, kādas būs šī jaunieveduma sekas?

9. Saeimas deputāti:

Izop / V. Buzajevs /
Janis (J. Sokolovskis) /
F. Plinērs / F. PLINERS /
Atspūmē / V. Bukvalovs /
J.M. (M. Mitrofanovs) /